

Handläggare
Charlotte Gredenberg
Telefon: 08-508284464452

Till
Skärholmens stadsdelsnämnd
2024-03-21

Tillgång till det mångsidiga intensiva programmet för små barn med autism

Svar på skrivelse från Liberalerna

Förvaltningens förslag till beslut

Skärholmens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Sammanfattning

Skärholmens stadsdelsnämnd beslutade på nämndsammanträdet den 23 november att förvaltningen ska besvara frågeställningar avseende tillgång till det mångsidiga intensiva programmet för små barn med autism. Förvaltningen beskriver det mångsidiga intensiva programmet samt hur förskolorna arbetar med barn i behov av särskilt stöd.

Bakgrund

På nämndsammanträdet den 23 november beslutade nämnden att skicka en skrivelse från Liberalerna till förvaltningen för beredning.

Ärendet

Författarna till skrivelsen hänvisar till en artikel i Dagens Nyheter (27 oktober 2023). I artikeln beskrivs en metod med vetenskaplig evidens, en särskild inlärningsterapi, som skapar förutsättningar för barn med autism att utvecklingsmässigt komma ikapp övriga barn i förskolan. Detta sker med intensiv träning när barnen fortfarande är små och mottagliga för förändring. I Stockholm ges detta mångsidiga intensiva program på Autismcentrum för små barn på Rosenlunds sjukhus. För att det ska fungera krävs samverkan mellan sjukvården och kommunerna eftersom det är förskolepersonalen tillsammans med föräldrarna som ska träna barnet i vardagen. Många kommuner och stadsdelar säger dock nej till ansökningar från förskolor/föräldrar som vill delta i programmet. Detta trots att Socialstyrelsen i de nationella riktlinjerna från 2022 anser att programmet ska högprioriteras av vården. I Dagens Nyheter genomgång framgår det att bland annat Skärholmens stadsdelsförvaltning säger generellt nej till att förskolorna samverkar med regionen i detta program.

Med hänvisning till ovanstående ställs följande fråga till förvaltningen: Om uppgifterna i DN stämmer, av vilken anledning säger Skärholmens stadsdelsförvaltning nej till samverkan genom att låta förskolor tillsammans med vårdnadshavare delta i programmet som ges på Autismcentrum för små barn?

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelning förskola.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Skärholmens stadsdelsnämnd ansvarar för kommunalt driven förskoleverksamhet, där uppdraget styrs av skollagen och Läroplan för förskolan. Förskolans undervisning ska vara inkluderande för alla barn och innebär också Anpassningar utifrån barnets behov.

Förskolan har ett uppdrag att samverka med regionen och andra aktörer utifrån förskolans uppdrag och varje enskilt barns behov. Förskolan ska genom lek och omsorg arbeta främjande för barns psykiska och fysiska hälsa med fokus på både barngruppen och varje enskilt barn. Sjukvård, hälsa och habilitering ingår i regionens uppdrag. Förskolans uppdrag innefattar inte omfattande behandlingsinsatser vilket även förskoleförvaltningen framskriver.

Förvaltningen ser positivt på samarbete med Autismcenter men bedömer inte behandlingen mångsidigt intensivt inlärningsprogram som en del i förskolans arbete med barn i behov av särskilt stöd. Det är förskolans ansvar att anpassa undervisningen för enskilda barn, det ingår inte i förskolans uppdrag att utföra behandlingar.

Det är ansvarig rektor som enligt skollagen fattar beslutet om den enskilda förskolan har möjlighet att delta i programmet eller inte. Detta är inget formellt beslut, vilket innebär att det inte kan överklagas. I skollagen 28 kap. 5 och 18 §§ framgår det att detta inte är överklagningsbart. Om vårdnadshavarna anser att deras barn inte får det som de har rätt till enligt skollagen kan de anmäla det till huvudmannen och efter det till Skolinspektionen, som kan göra en oberoende granskning.

Mångsidigt intensivt inlärningsprogram

Mångsidigt intensivt inlärningsprogram baseras på vetenskapen tillämpad beteendeanalys och erbjuds via Habilitering och hälsa, Region Stockholm. Insatsen är behovsbedömd och programmet anpassas individuellt efter varje barns behov. Inom programmet får vårdnadshavare och pedagoger handledning från Autismcenter små barn för att i barnets vardagsmiljö ge barnet träning inom flera utvecklingsområden parallellt. Under programmet ansvarar föräldrar och pedagog tillsammans för att barnet får minst 20 timmars träningsstid i veckan. Det innebär 15 timmars träning per

vecka på förskolan och 5 timmar per vecka i hemmet. För att starta ett mångsidigt intensivt inlärningsprogram krävs att barnet har en pågående individuell insats från Autismcenter för små barn. Det kräver också att flera kriterier är uppfyllda, nedan presenteras ett urval:

- träningstid minst 15 timmar/vecka (förskola)
- träningstid minst 5 timmar/vecka (hemma)
- enskild plats/rum för träning
- möjlighet att komma på handledningsmöten 1 gång/vecka
- barnet har färdighetsbrister inom flera områden (kommunikation, lek, vardagliga aktiviteter, problembeteenden, motorik)

Det mångsidiga programmet har en prövofas för att säkerställa att alla parter kan delta fullt ut.

Förskolans arbete för barn med autism

Det finns många sätt att skapa goda förutsättningar i förskolan för barn i behov av särskilt stöd. Rektorer har en dialog med vårdnadshavare om barnets behov och rektor ansvarar för att skapa goda förutsättningar för barnets utveckling och lärande. Rektorer och pedagoger får stöd av förvaltningens specialpedagoger i att organisera arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd.

Samtliga förskolor arbetar med tydliggörande pedagogik, exempelvis genom dagsschema och bildstöd. Tydliggörande pedagogik används för att underlätta och tydliggöra förskolans vardag för alla barn. Genom att arbeta med tydliggörande pedagogik kan förskolan kompensera hinder för barn med autism.

Förvaltningen har startat en mindre grupp för barn med autism med stora stödbehov i en lärmiljö som använder full inkludering. I verksamheten arbetar pedagoger med goda kunskaper om autism.

Autismcentrum erbjuder individuella insatser som fungerar bättre att kombinera med förskolans ordinarie uppdrag. Inom individuella insatser har pedagogerna ett nära samarbete med handledaren på Autismcentrum. Det kan exempelvis handla om kommunikation, socialt samspel eller lek. Tillsammans med Autismcentrum erbjuds i vissa fall en modifierad insats av det mångsidiga programmet.

Förvaltningen ser praktiska utmaningar med att delta i mångsidigt program då det kräver enskild träning i enrum. Förskolan behöver ha ett särskilt rum för den typen av behandling där det går att arbeta ostört. Förskolornas miljöer har inte de förutsättningarna överallt. Vidare medför ett deltagande i programmet krav på att pedagoger har rätt kompetens kring barn med autism. Det ser olika ut i olika arbetslag. Att pedagog och barn ska delta i handledning på Södermalm kan medföra svårigheter för de pedagoger som inte känner sig trygga i att åka tunnelbana med barnet. Vidare har förvaltningen också fått signaler från vårdnadshavare att det är en utmaning att delta i ett mångsidigt program då detta kräver såväl möjlighet att ta sig till Autismcentrum, delta under kontorstid samt språkförståelse.

Förvaltningen ser det i nuläget som problematiskt att förskolan, som inte har ett behandlande uppdrag, ska neka eller bevilja en behandling.

Förvaltningen ser ett behov av fortsatt samverkan med Autismcentrum kring barnets behov. Samverkan med Autismcentrum skulle kunna fördjupas om regionen bidrog med nödvändig kompetens i form av resurser för genomförandet av den delen av programmet som sker i förskolans lokaler.

Lisa Kinnari
Stadsdelsdirektör
Skärholmens
stadsdelsförvaltning

Kim Lagerquist
Ansvarig
Skärholmens
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Skrivelsen

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Lisa Kinnari, Stadsdelsdirektör	2024-02-19
Kim Lagerquist, Ansvarig	2024-02-19